

KOOPKRACHT

1. Wat zijn de Arizona-plannen?

De Arizona-regering wil de loonwet van 1996, die in 2017 werd verstrengd, onverkort behouden tot minstens eind 2026. Dat betekent concreet:

- **Geen ruimte voor loonsverhogingen** boven op de index tot 2027.
- De sociale partners krijgen de opdracht om tegen eind 2026 een advies te formuleren over een **nieuwe loonnorm** en een **hervorming van de indexering**.
- In afwachting daarvan blijven de huidige beperkingen op vrije loononderhandelingen van kracht.

Om de koopkracht van de werknemers te verbeteren, vroeg het Arizona-regeerakkoord uitdrukkelijk aan de sociale partners om zo snel mogelijk de wettelijk toegestane maximale tussenkomst voor de **maaltijdcheques** te verhogen met twee maal 2 EUR tijdens de komende legislatuur.

De Groep van 10 kwam hierover begin juni samen. Wat stellen we vast?

- De werkgevers wijzen tot dusver alle voorstellen voor een loonsverhoging onder welke vorm dan ook af.
- Een verhoging van de maaltijdcheques is voor 2025-2026 onbespreekbaar voor de werkgevers.
- Een premie die op sectoraal niveau wordt onderhandeld, zou een minimaal compromis zijn dat wat ademruimte geeft aan werkenden én aan huishoudens in moeilijkheden. Maar ook daarover weigeren de werkgevers in gesprek te gaan.

2. Wat is de huidige stand van zaken?

In het Zomerakkoord besliste de regering:

- om **vast te houden aan de 0% loonmarge** en geen premie te voorzien.
- Er wordt wel de mogelijkheid gegeven om vanaf 1 januari 2026 de werkgeversbijdrage in de **maaltijdcheques maximaal met 2 euro te verhogen**. Hiervoor wordt ook een uitzondering op de loonnorm voorzien in artikel 10. De compensatie hiervoor, de belastingaftrek ter waarde van 2 euro, zal enkel van toepassing zijn voor wie de maximale werkgeverstussenkomst aanbiedt (8,91 euro), dus enkel van toepassing bij maaltijdcheques met een zichtwaarde van 10 euro.

De **werkgevers blokkeren** echter **elke onderhandeling over een verhoging van de maaltijdcheques op sectoraal niveau!**

Ondertussen ligt ook een **hervorming van de index** opnieuw op de onderhandelingstafel van de Arizona-regering. Om de gevolgen van een mogelijke btw-verhoging te temperen wil De Wever een **'indexsprong XL'** doorvoeren: hierdoor zouden ambtenaren, mensen met een uitkering, maar ook heel wat werknemers uit de privésector volgend jaar maandenlang 2% loon mislopen (omdat ze tot 1 januari 2027 zouden moeten wachten vooraleer hun loon wordt geïndexeerd). Op die manier betalen werknemers de btw-verhoging dubbel: éénmaal aan de kassa, en een tweede maal door de misgelopen index.

De **vorige indexsprong** dateerde van 2015, onder de regering Michel I. Uit cijfers van het ACV blijkt dat dit voor een gemiddeld loon op tien jaar tijd een **bruto verlies van 9.500 euro** betekende. Omdat elke nieuwe indexering vertrekt van een lager loon, blijft de kloof groeien. Wat in 2015 als een tijdelijke ingreep werd voorgesteld, blijkt een blijvende achterstand in koopkracht.

3. Wat betekent dit verder voor de werknemers?

- **De lonen blijven geblokkeerd.** Zelfs in sectoren waar bedrijven sterke winsten boeken zal er niet kunnen worden onderhandeld over een eerlijk deel van de koek voor de werknemers.
- **De automatische indexering is niet langer gegarandeerd.** Terwijl indexeringsmechanismen vastgelegd zijn in sectorale cao's, en dus tot het exclusieve domein van de sociale partners behoren.
- Werknemers moeten meer werken, langer werken, flexibeler werken... maar een **eerlijke compensatie hiervoor wordt juridisch onmogelijk** gemaakt.

Eens te meer bewijst de loonnormwet haar rol als saboteur van redelijke en vrije onderhandelingen.

4. Wat is het standpunt van ACV Puls?

Wij pleiten voor eerlijke lonen die het resultaat zijn van onderhandelingen tussen sociale partners.

- De loonwet legt **een keurslijf op aan collectieve onderhandelingen** en zorgt ervoor dat werknemers niet mee kunnen profiteren van de economische groei in hun sector.
- Werknemers hebben de voorbije jaren **reëel koopkrachtverlies geleden**, terwijl bedrijven recordwinsten boekten. Dat evenwicht moet hersteld worden.
- De automatische indexering is **een essentiële bescherming tegen inflatie**. Het is niet alleen een sociale maatregel (die de koopkracht van de werknemers op peil houdt), maar ook een economische maatregel (zonder koopkracht geen inkomsten voor de ondernemingen).

Daarom eisen wij:

- Een **hervorming van de loonwet**. Enkel zo zijn vrije en eerlijke loononderhandelingen mogelijk.
- **Behoud van de automatische indexering**. Geen eenzijdig ingrijpen van de regering in sectorale indexeringsmechanismen.
- Sectorale onderhandelingen over de **verhoging van de maaltijdcheques**.

Eerlijke lonen beginnen bij vrije onderhandelingen.